

У НОМЕРІ:

Видавництво інформус

Інтернет-марафон
«Новий навчальний рік 2019–2020» 4

Нова українська школа

Стрілець Ю. Н.
Формування позитивної мотивації до
вивчення англійської мови в учнів 1 класу 6

A word from native speakers

Shayna Oliveira
English Vocabulary+ 10

STEM-урок

Анікін О. М.
Моє місто привабливе для туристів
(англійська, німецька мови 7 клас) 33

Мій конспект

Бойко Н. М.
The Right Food
(6 клас, за підручником А. М. Несвіт) 38

Бойко Н. М.
We Love Ukraine (6 form) 40

Бушина Н. М., Локшина Р. О.
What Tourists See in London 43

Московка І. С.
Технології в нашому житті (9 клас) 46

Фрусович Н. С.
My Family and Friends.
Friendship Online, why not (10 form) 49

Розмовляємо про Україну

Міщенко А. М.
My native land. Bakhmach 53

Крюкова С. В.
Poltava Is My Hometown (6 клас) 56

Гаврілова С. В.
My Favourite Place in My Hometown
(Level A2, за підручником Wider World 2) 59

Цікаво знати

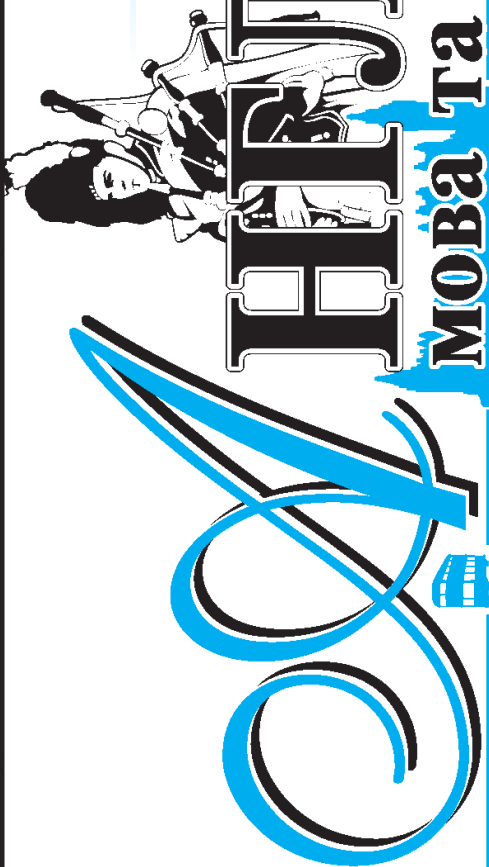
Найкрасивіші міста України:
ТОП-15 місць для поїздки
на вихідні ... 2, 32, 42, 47, 55, 64, 74, 84, 105, 111

• Журнал «Англійська мова та література» — 01656, 95925 • Журнал з книжковим додатком — 01657, 37048 •

Hand In Hand We Learn

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 28–30 (614–616) • ЖОВТЕНЬ 2019 р. • ЗАСНОВАНИЙ У СЕРПНІ 2002 р. • ВИХОДИТЬ ТРИЧІ НА МІСЯЦЬ •

За сприяння Міністерства освіти і науки України • Учасники проекту ХНПУ ім. Г. С. Сковороди

Спецкурси

Джурак Л. Ю.

Компаративний аналіз оповідань О'Генрі «Останній листок» і В. Стефаника «Кленові листки» (11 клас, література США) 65

Спецшкола

Задніпр'яна О. В.

Clothes. Fashion (6 form) 68

Англійська + ...

Колісник І. С.

Brilliant Ideas
for a Language Camp 72

Полякова Н. І., Герман Н. М.

The World of Animals
in Fairy Tales (5 form) 75

Снітка Ю. С., Герман Н. М.

Fairy Garden («Казковий
сад-город») (level Elementary) 78

Контроль

Краченко В. В.

Контрольні роботи (10 клас) 81

З власного досвіду

Нісаноглу Н. Г.

Мовні курси в Туреччині 85

Матеріали до уроку

Синельникова В. В.

Songs and Rhymes 88

Позакласний захід

Анікін О. М.

Eeyore has a birthday
and gets two presents 106

Святкуємо разом

Єрастова І. А.

Halloween Party (5 form) 109

ЦІКАВО ЗНАТИ

Найкрасивіші міста України: ТОП-15 місць для поїздки на вихідні

Подорожі — як наркотик, спробувавши одного разу, важко відмовитись. Але ми стверджуємо, що це дуже приємна і корисна залежність! Тим більше, в Україні безліч міст і містечок, які обов'язково варто відвідати. Адже незабутні враження не обов'язково шукати в інших країнах, чи навіть перетинати заради них океани. Можливо, до найкрасивішого міста на світі їхати лише декілька годин? Тож обирайте пункт призначення та скоріш пакуйте валізи!

1. Київ

■ Києво-Печерська Лавра

Мабуть, немає українця, який не зможе відповісти на питання «Що подивитись у Києві?». Золоті ворота, Батьківщина-мати, Хрещатик — про ці місця, певно, знають навіть діти. Іноді здається, що для справжнього знайомства зі столицею не вистачить і цілого місяця — аж стільки тут цікавинок!

Але це не просто місто з тисячолітньою історією, воно має сучасне обличчя. Високий туристичний сезон в столиці припадає на знамените цвітіння каштанів, помилуватись яким приїжджають й іноземці.

МОВНІ КУРСИ В ТУРЕЧЧИНІ

Нісаноглу Н. Г., Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

У цій статті йтиметься про мовні курси з англійської мови ТАА (Turkish American Association) для дітей і дорослих, що діють у Туреччині ще з 1954 року. Там я викладала англійську впродовж півтора року.

Не відкрию Америку, якщо скажу, що знання англійської мови як мови міжнародного спілкування є сьогодні невід’ємним «багажем» сучасної людини, престижним «плюсом», що відкриває для неї нові перспективи в професійному зростанні та в розвитку особистості. Тому батьки заради майбутнього своїх дітей прагнуть, щоб вони опановували англійську мову з раннього дитинства. Якщо батьки вважають, що отриманих у школі знань недостатньо, вони можуть звернутися до репетитора або записати дитину на мовні курси, які дають можливість поглибити знання кожного.

Насправді, у цій країні у великих містах є багато мовних курсів, а отже, між ними існує постійна конкуренція й бажання залучити до них якомога більше учнів. Окрім репутації, істотним фактором для вибору тих чи інших курсів є близькість розташування, і в цьому випадку в батьків, на щастя, завжди є альтернатива. Щодо вартості освітніх послуг, то вона приблизно однакова в установах такого типу.

Однією з переваг будь-якого освітнього закладу є наявність викладачів-носіїв англійської мови, і мовні курси в Туреччині не є винятком. Отже, крім турецькомовних фахівців, у викладацькому складі є як носії мови — “native speakers” — британці й американці, так і “native-like teachers” — іноземці з різних країн із відповідними педагогічними кваліфікаціями. Слід підкреслити, що у ТАА лише схвалюється інтернаціональність команди: таким чином, у вихованців є можливість чути й сприймати різноманітні акценти.

Мене, українку, було зараховано до умовної групи “native-like teachers”. З огляду на те, що представники цієї групи не володіли турецькою мовою зовсім, або знань у них

було обмаль, це забезпечувало стовідсоткове занурення дітлахів у англomовне середовище. Через це в учнів не було спокуси перейти на рідну мову.

Завдання для іноземців полягало в проведеному занятті з мовної практики абсолютно на всіх рівнях, починаючи навіть з другого уроку за програмою для початківців. Ні журналів, ні оцінок, ні перевірок домашніх завдань, ані зустрічей з батьками й виховних заходів не передбачалося. Як це не дивно звучить, але розклад для іноземних викладачів вивішували у викладацькій напередодні робочого дня — і це було, мабуть, абсолютно нормальним для співробітників із певним стажем роботи на цих курсах. За моїм проханням менеджер курсів заздалегідь надсилає мені рівні груп і номери аудиторій, тому у мене було достатньо часу, щоб якісно підготуватись до занять.

Як правило, заняття були спрямовані на закріплення через говоріння вокабуляру й граматичних навичок, що базувалися на попередніх заняттях із вітчизняними педагогами. Нашим «компасом» був 7-рівневий підручник для дітей “Big English”, за допомогою якого я готувалася до своїх занять, орієнтуючись на подані граматичні конструкції та лексику. До того ж, дуже корисною була книга для вчителя із безліччю порад і вправ для вдосконалення навичок говоріння учнів. У цілому НМК “Big English” від видавництва Longman Pearson — дуже яскравий, із застосуванням CLIL, спрямований, передусім, на розвиток мовленнєвих навичок. Особливим є те, що вже на першому рівні дітлахи навчаються творчо, критично мислити, набувають умінь співпраці, також виконують багато проектних робіт.

У цьому закладі здійснюються два варіанти навчання для дітей: інтенсивний курс — 6 занять на тиждень (вранці або у другій половині дня) та курс вихідного дня — 3 заняття на тиждень. Також функціонують літні дитячі групи. Кількість учнів у групі — від десяти до двадцяти, іноді більше, у залежності від набору. Класні кімнати, в основному, невеликі за розміром; одномісні парти, як правило, розташовано літерою «П». З обладнання — у кожній з десяти аудиторій встановлено проектор, комп'ютер і маркерну дошку, яка також використовується як екран, на стінах — лише карта світу. Крім того, є пришкільне подвір'я, де на перервах малеча галасливо грається, а до альтанки йде на перекус. У холі обладнано затишний куточок із бібліотекою, де на диванчиках батьки можуть почекати на своїх дітей.

Перед тим, як розпочати роботу в ТАА, я пройшла співбесіду й протягом декількох днів відвідувала заняття інших колег-іноземців, щоб мати уявлення про те, як це взагалі відбувається. Нарешті, було визначено дату мого першого робочого дня, і перше ж заняття несподівано виявилось і «відкритим уроком», на якому була присутня координатор мовних курсів. Їй сподобалося заняття, і мене було прийнято на роботу. Упродовж місяця координатор цікавилася моїми враженнями, успіхами і охоче відповідала на мої питання щодо організації навчального процесу, давала рекомендації. Через декілька місяців мої заняття вже відвідували інші стажери, і це мені надало наснаги й впевненості, що я є повноцінним членом команди. У складі колективу турецькомовних педагогів були як молоді спеціалісти, так і досвідчені фахівці, серед яких — багато чоловіків (що у нас трапляється рідко). Багато хто з них подорожує країнами, тому вони виявилися прекрасними співрозмовниками й знавцями англійської. З тих, хто мріяв відвідати Україну, обирали потенційним пунктом призначення Київ і Львів.

Що ж є важливим на початковому етапі? Звичайно ж, створення в групах невимушеної

дружньої атмосфери, подолання бар'єрів іншомовного спілкування. На перших заняттях мене сприймали як інопланетянку — людину на дивне ім'я Наталя, яка розмовляє лише іноземною, зовні зовсім не схожу на турецьких людей ... Відверто кажучи, я відчувала певну дистанцію між собою та учнями, їхню нерішучість, сором'язливість, але згодом створювався психологічно доброзичливий мікроклімат, що сприяло ефективності навчального процесу. Заняття для дітей молодшого шкільного віку проводилися в ігровій формі, з рухливими іграми, іноді з використанням таких видів діяльності, як малювання, виконання невеличких пісень, драматизація. Без перебільшення можу сказати, що у хлопчиків і дівчаток був інтерес і природне бажання вступити в контакт, потреба щось сказати, запитати, висловитися, щоб узяти участь у грі, і це можна трактувати як потужний мотив до говоріння.

Серед їхніх улюблених ігор можна назвати Question Chain із м'ячем у форматі «запитання-відповідь» (по-перше, отримуєш радість від того, що ти спіймав його, по-друге, відповідаєш на питання і, нарешті, обираєш будь-кого сам, хто буде наступним у «ланцюжку» і будувати своє питання), Mime Game (універсальна гра для закріплення майже усіх лексичних тем), Whisper-Go-Say або її варіанти Whisper-Go-Touch і Whisper-Go-Draw (побудована за принципом відомої нам гри «Зіпсований телефон») та інші. Діти в групах просто обожнювали різні види діяльності, засновані на суперництві й конкуренції. Прагнення виконати запропоновані завдання першими, перемогти у змаганні стимулювало вихованців до комунікативної взаємодії, давало поштовх до їхньої активності в інтелектуально-мовленнєвій діяльності. Досить вагомим моментом було заохочення успіхів учнів, а моя реакція на неправильну відповідь дитини мала звучати, наприклад, *Good try, but try again!*, ніж категоричне заперечення. Мої уроки з мовної практики було сплановано, але, звичайно ж, не обходилося без імпровізації, коли

треба було швидко повторити певний матеріал, придумати щось за долю секунди та організувати дітей — і в цьому мені допомагав власний досвід роботи в дитячому садочку й початковій школі на Батьківщині.

На своїх заняттях з мовної практики я також долучала юних вихованців до української культури, майже в кожній темі намагалась пару хвилин присвятити країнознавчій інформації. Наприклад, обов'язково на занятті-знайомстві ми разом на карті шукали Україну та її столицю. На уроці з теми "Food" я показувала допитливим учням картинки й розповідала про борщ і вареники — наші національні страви... На занятті з теми "Colours" підкреслювала важливість для українців жовтого й блакитного... А урок "Family" запам'ятався інсценізацією казки «Ріпка» на новий лад... У деякого з підопічних існував стереотип стосовно того, що в Україні холодна погода протягом року, а наше населення — тільки біляве, тому мені доводилося це спростовувати. Для учнів середнього й старшого шкільного віку цікавим було дізнатись про хобі, музичні уподобання української молоді та їхні стосунки з батьками.

Щодо підліткової аудиторії, то учні цієї вікової категорії вже набули певних знань, у них сформовано основи мовленнєвої компетенції, є досвід комунікативної взаємодії. Вони можуть обмінюватися думками, формулювати та обґрунтовувати свою точку зору в межах свого віку, світосприйняття та рівня володіння англійською мовою. Пріоритетним на цьому етапі був розвиток навичок монологічного мовлення — підготовленого й непередбаченого. Так, наприклад, дуже часто я розпочинала заняття з подання на дошці зразків готових мовленнєвих одиниць у контексті певної теми як початку речень або створення разом із учнями кросвордів чи Mind Maps із метою актуалізації лексики. Наступним кроком було використання цих вербальних опор для створення монологічного висловлювання. Одним з ефективних засобів вважаю зображувальні опори. Робота з ними полягає

не в описі ілюстрацій, що, до речі, не є комунікативно спрямованим, а в розв'язанні проблем, які в них закладено, або зображене передбачає неоднозначність інтерпретації.

До речі, на кожному із занять був завжди присутній турецькомовний вчитель англійської мови як асистент. Чесно кажучи, не всі з них охоче приєднувалися до навчального процесу, вважаючи за краще спостерігати за заняттям або займатися своїми справами... Працюючи в тандемі, я завжди отримувала насолоду від спільної діяльності й найголовніше — професійний досвід, відточуючи свою педагогічну майстерність. Підкреслюю, що всі 40 хвилин панувало англomовне середовище, і лише, як виняток, колегою-партнером у випадку необхідності перекладалися турецькою слова, які не підлягали безперекладному способу семантизації, або для початківців пояснювалися умови нової гри.

Обов'язковим було залучення кожного учня до навчальної діяльності. Дітей «без настрою» ми не ігнорували, але й не змушували приєднуватися — вони могли бути пасивними спостерігачами. Необхідно відмітити, що для представників педагогічної системи Туреччини взагалі не є прийнятним підвищувати голос або сварити вихованців. Звичайно, я робила зауваження (особливо з дисципліни), але дуже стримано й коректно. Взагалі, за моїми спостереженнями, турецькі діти більш розкуті й готові до спілкування. Дозволяючи їм бути вільними від правил і заборон, їхні батьки не відрізняються суворістю й схильністю до покарань, завжди йдуть на поступки.

За період роботи на мовних курсах у Туреччині я, по-перше, «відкрила» для себе світ і специфіку різних культур. По-друге, я удосконалила свої професійні знання й навички. З одного боку, це — випробування, а з іншого — щоденна практика англійської мови та унікальна можливість отримати досвід роботи в інтернаціональному колективі, що не менш цінне, ніж зароблені гроші.